

Европейски икономически и социален комитет

SOC/438
Еразъм за всички

Брюксел, 28 март 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на „Еразъм за всички“ – Програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта“

COM(2011) 788 final – 2011/0371 (COD)

Докладчик: **Indrė Vareikytė**

На 12 декември 2011 г. Съветът и на 13 декември 2011 г. Европейският парламент решиха, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на „Еразъм за всички“ – Програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта“
COM(2011) 788 final – 2011/0371(COD).

Специализирана секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 29 февруари 2012 г.

На 479-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 март 2012 г. (заседание от 29 март 2012 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 74 гласа „за“, 1 глас „против“ и 4 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Заклучения и препоръки**

- 1.1 В момент, в който икономическата криза наложи необходимостта от преразглеждане на бюджетните приоритети, ЕИСК подчертава колко е важно да се поддържа и, когато е възможно, да се повишава ефективността в използването на ресурсите, заделени на национално и европейско равнище за образование и обучение, с цел да се подобри заетостта, особено сред младите хора и по-възрастните работници.
- 1.2 ЕИСК счита, че програмата „Еразъм за всички“ следва да бъде ключов инструмент за увеличаване на подкрепата за образованието и обучението с цел да се подобрят уменията на гражданите, да се подпомогнат усилията за справяне с високите равнища на безработица сред младежта в много държави членки, да се отговори на необходимостта от квалифицирани работници и да се реши проблемът с несъответствието между търсените и предлаганите умения. Особено важно е такъв инструмент да бъде приложен в период на икономическа криза и на негативни последици за пазарите на труда. Необходимо е да се намалят несъответствията на уменията – там, където съществуват такива – за да се понижи безработицата, особено сред младите хора.

- 1.3 ЕИСК приветства предложението за значително увеличение до 19 млрд. евро на бюджета за бъдещата програма и с оглед на това подкрепя предложението на Европейската комисия за общия бюджет; той призовава Европейския парламент и Съвета също да подкрепят това увеличение.
- 1.4 С оглед на настоящата икономическа ситуация ЕИСК категорично подкрепя предложените в програмата мерки: ясен акцент върху ключовите действия; намаляване на разпокъсаността на сегашните действия, цели и програми; по-широка употреба на безвъзмездни средства, изплащани като еднократни суми, единични разходи или с единна ставка, както и намаляване на формалните изисквания за бенефициерите и държавите членки; намаляване на административната натовареност на националните агенции и предложението за всяка държава да бъде определена, когато това е целесъобразно, по една национална агенция за увеличаване на критичната маса и намаляване на разходите за управление.
- 1.5 Все пак Комитетът отбелязва, че при прилагането на мерките за строги икономии следва да се отчетат дългосрочните перспективи в отделните сектори и да се прилага принципът на разумна бюджетна дисциплина и „интелигентно“ планиране на бюджета.
- 1.6 Взимайки под внимание всички предложени мерки за строги икономии, ЕИСК настоятелно препоръчва да се запазят отделните и независими подпрограми с отделен минимален бюджет за основните сектори в програмата (висше образование, професионално образование и обучение, образование и учене за възрастни, училищно образование, инициативи за младежта и спорт) и да бъдат доразвивани в случаите, в които това е подходящо. Става въпрос по-специално за мобилността на учениците, както и за мобилността на групи или класове млади хора, мобилността на изследователите и преподавателите във висшите учебни заведения, интеграцията на младите хора в неравностойно положение, подготвителните посещения, двустранните и многостранните училищни проекти и партньорства и мобилността и учебните партньорства в рамките на обучението за възрастни. Тук трябва да се отчетат свързаните с обучението специални интереси на неработещите жени и мъже.

Много от предложените административни реформи ще гарантират, че общите разходи за управление остават по същество непроменени и че отделните подпрограми осигуряват планираното въздействие и предпазват инициативите на програмата от евентуална нестабилност и неуспех.

- 1.7 Комитетът подчертава, че обучението играе много важна роля за справянето със сегашната ситуация и изразява задоволство от факта, че това е отразено в програмата. И все пак, за да се изпълнят главните стратегически цели на ЕС, е необходимо да се постигне съгласуваност между официалното образование и неформалното и самостоятелното учене, което означава, че в настоящото предложение за програма неформалното и самостоятелното учене трябва да бъдат също толкова важни, колкото официалното образование.
- 1.8 ЕИСК е обезпокоен от факта, че липсват някои от действията по програмата „Младежта в действие“, които за момента функционират добре и се ценят високо, и че тяхното отсъствие може да доведе до значителен спад на европейското сътрудничество в областта на младежта.
- 1.9 ЕИСК счита, че придобиването и подобряването на умения и знания не включва само сегашната основна цел за премахване на пречките пред заетостта, а обхваща и **развитието на активното гражданско участие и социалното сближаване**; в предложението обаче не се обръща внимание на тези цели. Наред с това в новата програма „Еразъм“ би трябвало да се засили ролята на социалните партньори и други организации на гражданското общество.
- 1.10 ЕИСК приветства целта за повишаване на мобилността с учебна цел, тъй като тя е един от факторите, позволяващи развиването на ключови умения, особено такива, които са важни от гледна точка на пазара на труда и обществото, както и засиленото участие на младите хора в демократичния живот в Европа. Мобилността сама по себе си обаче няма да реши гореспоменатите проблеми. Следва да се обърне по-голямо внимание на възможностите за прилагане на уменията, придобити чрез действия за мобилност, и на значението на мобилността в процеса на учене през целия живот.
- 1.11 Комитетът счита, че ученето трябва да е достъпно за всички на всички етапи от живота им, затова категорично подкрепя предложения подход за учене през целия живот, чиято цел е да направи различните пътища към официалното, неформалното или самостоятелното учене еднакво достъпни за всички. ЕИСК подчертава изискването за „учене за дълъг живот“, за което вече е призовавал. В предложението за регламент обаче изглежда отсъства подобен подход за учене през целия живот, изразяващ се в откриване на възможности за участие в програмата за всички учащи се, от малки деца до хора в напреднала възраст. Програмата следва да е по-приобщаваща и съобразена с всяка група учащи се, затова ЕИСК призовава за функциониращо и ясно определение за „учене през целия живот“ и за по-целенасочени политики за осигуряване на по-добър достъп за всяка група учащи се.
- 1.12 На участниците в действия по линия на програмата трябва да се гледа като на посланици на европейските ценности, което следва да намери подобаващо отражение в програмата.

- 1.13 ЕИСК признава, че сегашната програма „Еразъм“ постигна значителни успехи (също както и Европейската доброволческа служба, например). Същевременно Комитетът е обезпокоен от факта, че „запазената марка“ *Еразъм* е известна сред широката общественост предимно като синоним на дейности в областта на висшето образование и официалното образование като цяло. Въпросът за по-доброто разпространение на информацията за „Еразъм“ като единна концепция за всички сектори на образованието все още не е повдиган и може да породи допълнителни пречки, като по-високи разходи за връзки с обществеността и други непредвидени разходи. ЕИСК изразява безпокойство от факта, че има вероятност тази „запазена марка“ да не успее да се наложи с оглед на това, че до официалното стартиране на програмата остава само една година. Препоръчва се също така да се запазят настоящите имена на подпрограмите.
- 1.14 Комитетът приветства факта, че се запазват изцяло дейностите по програмата „Жан Моне“, които имат за цел да насърчават преподаването и изследванията в областта на европейската интеграция сред академичната общност, но смята, че тази специална подкрепа не трябва да бъде концентрирана единствено върху двата института, посочени в предложението на Европейската комисия. Комитетът настоява списъкът с шестте европейски учебни заведения, подкрепяни от програмата „Жан Моне“ през периода 2007-2013 г., да бъде изцяло запазен с цел да се извлече полза от добавената стойност, академичната допълняемост и по-голямото културно многообразие, внасяно от другите четири института от европейски интерес.

Ето защо Комитетът предлага член 10 да се измени, както следва:

- v) подкрепа на следните европейски академични институции, преследващи цел от европейски интерес;
- i) Европейския университетски институт във Флоренция;
- ii) Колежа на Европа (университетските градчета в Брюж и Натолин);
- (iii) Академията по европейско право в Трир;
- (iv) Международния център за европейско образование – Ница;
- (v) Европейския институт по публична администрация в Маастрихт;
- (vi) Европейската агенция за развитие на образованието за специални нужди в Одензе;

2. Предложението на Комисията

- 2.1 С „Еразъм за всички“ Комисията планира да обедини всички сегашни европейски и международни схеми в сферата на образованието, обучението, младежта и спорта, заменяйки седем настоящи програми – Програмата за учене през целия живот, „Младежта в действие“, „Еразмус Мундус“, „Темпус“, „Алфа“, „EduLink“ и програмата за двустранно сътрудничество с индустриализирани страни – с една-единствена.

Целта е да се подобри ефективността, да се улесни кандидатстването за безвъзмездни средства и да се намали припокриването и разпокъсаността.

- 2.2 Комисията предлага увеличение с приблизително 70 % в сравнение със сегашния седемгодишен бюджет, което означава, че през периода 2014–2020 г. за новата програма ще бъдат отпуснати 19 млрд. евро. Две трети от средствата ще бъдат изразходвани за безвъзмездни средства за индивидуална мобилност с цел повишаване на знанията и уменията.
- 2.3 Очаква се новата програма да акцентира върху добавената стойност за ЕС и системното въздействие, оказвайки подкрепа на три вида дейности: възможности за учене на частни лица, както в ЕС, така и извън него; институционално сътрудничество между образователни институции, младежки организации, предприятия, местни и регионални власти и НПО; и подпомагане на реформите в държавите членки за модернизиране на системите за образование и обучение и стимулиране на иновациите, предприемачеството и пригодността за заетост.
- 2.4 Комисията отбелязва, че рационализираната структура на новата програма – наред със значително по-големия размер на инвестициите – ще позволи на ЕС да предостави много повече възможности на студенти, стажанти, млади хора, преподаватели, работещи в сферата на младежта и други лица да подобрят своите умения, личностно развитие и перспективи за работа. Целта на *„Еразъм за всички“* е да насърчава изследователската и преподавателската дейност в областта на европейската интеграция и да подпомага масовият спорт.
- 2.5 Очаква се предложената програма да допринесе за постигането на целите на стратегията *„Европа 2020“* (*„ЕС 2020“*), *Стратегическата рамка за образование и обучение 2020 г.* (*„ЕСЕТ 2020“*) и *Европейското сътрудничество по въпросите на младежта (2010–2018 г.)*, за изпълнението на водещите инициативи на *„Европа 2020“* като *„Младежта в движение“* и *„Програмата за нови умения“*, както и за устойчивото развитие на трети държави в областта на висшето образование и развитието на европейско измерение в спорта.

3. Общи бележки

- 3.1 Основните стратегически документи на ЕС в сферата на образованието, обучението и младежта отдават еднакво значение на инициативите в гореспоменатите области. ЕИСК подчертава, че при формулирането на целите на програмата не трябва да се оставя впечатлението, че се отдава по-голямо значение на официалното образование, отколкото на неформалното и самостоятелното учене, като ориентираното към възрастните и професионалното образование и обучение, училищното образование, младежките дейности и спорта. Жизненоважно е да не се създават неравенства между различните сектори, тъй като това може да подкопае предвидения в програмата подход за учене през целия живот.
- 3.2 Комитетът приветства възможността да се подпомагат реформите на политиките, като изпълнението на процесите от Болоня и Копенхаген и структурирания диалог с младите хора, както и подкрепата за прилагането на инструментите за прозрачност на ЕС.
- 3.3 В програмата се посочва, че „безвъзмездните средства за мобилност с учебна цел, отпуснати на физически лица, се освобождават от всякакви данъци и социални плащания. Същото освобождаване се прилага за органите, които посредничат при предоставяне на посочената финансова подкрепа на засегнатите лица.“ Комитетът подкрепя такъв вид освобождавания и отправя искане към Комисията да разследва и решава, в сътрудничество с държавите членки, проблемни случаи, възникнали при прилагането на сегашните действия за мобилност (например когато безвъзмездни средства за мобилност се разглеждат като семеен доход и това води до загуба на социални помощи).
- 3.4 Категорично се подкрепя включването в програмата на спортните дейности като отделна глава със собствен бюджет, тъй като с транснационални проекти, мерки за укрепване на капацитета на спортните организации и повече възможности за партньорство ще се осигури по-голямо и по-ефективно участие на заинтересованите страни в изготвянето на политиката в областта на спорта и по-добро управление на спортните структури, и ще се насърчи активността сред европейските граждани, особено младите хора.
- 3.5 Комитетът признава, че определянето, когато това е целесъобразно, на една национална агенция във всяка държава членка, която да ръководи дейностите по програмата, вероятно ще се окаже по-ефективно решение от гледна точка на удобството за ползване, работното натоварване и ефективността на разходите. Необходимо е обаче да се гарантира регионален достъп на кандидатите за безвъзмездни средства и трябва да се отбележи, че създаването на една единствена национална агенция може да не отчита многообразните национални особености в държавите членки. Същевременно не трябва да нарастват общите административни разходи за кандидатите, особено за неправителствените организации, работещи в сферата на неформалното учене.

Напротив, административната тежест би следвало непрекъснато да се оценява и намалява. ЕИСК също така насърчава отправянето на препоръки към държавите членки да гарантират по-активно участие на гражданското общество и социалните партньори в управлението на програмата на национално равнище.

- 3.6 ЕИСК приветства целта за намаляване на сегашната усложненост и разпокъсаност на отделните цели и действия с оглед повишаване на ефективността на разходите и прекратяване на действията, на които липсва критичната маса, необходима за постигане на дълготрайно въздействие. И все пак, както се посочва в параграф 1.6 от настоящото становище, Комитетът настоятелно препоръчва да се запазят отделните и независими подпрограми с отделен минимален бюджет за основните сектори в рамките на програмата.
- 3.7 Макар че твърдо подкрепя мерките за повишаване на ефективността и намаляване на разходите, Комитетът отбелязва, че трябва да се постигне баланс между необходимостта от по-големи и по-ефективни проекти и необходимостта от приобщаване. Не може да се подценява приносът на малките организации към всички форми на образование, затова те трябва да запазят достъпа си до програмата.
- 3.8 Комитетът констатира, че в програмата не се упоменава мобилността на учениците. Поради това той обръща внимание на факта, че готовността за мобилност трябва да се подготвя отрано, а не чак на етапа на професионалното или висшето образование. Във връзка с това е от голямо значение да продължат успешните партньорства между учебни заведения по програма „Comenius“, които предоставят на учениците възможност за краткосрочна мобилност.
- 3.9 Комитетът отбелязва, че мерките, предприети в рамките на програмата за подобряване на достъпа на групите в неравностойно положение до действия в областта на мобилността, не са достатъчни. Следва да се даде ясен приоритет на осигуряването на по-широко участие на по-слабо представените групи в образованието и ученето, тъй като това е от първостепенно значение за постигането на по-справедливи общества и на икономически растеж. Понастоящем образованието на родителите и социално-икономическата среда все още оказват диспропорционално влияние върху шансовете на хората да получат достъп до образование и да постигнат успехи в тази сфера, а конкретни групи са по-слабо представени в някои национални контексти.

- 3.10 Трябва да има баланс между качеството и равнопоставеността, от една страна, и количеството в схемите за мобилност, от друга, така че хората в неравностойно положение да могат да участват – например, като се обмисли възможността за преразглеждане на размера на безвъзмездните средства за мобилност, които към момента се оценяват като лишени от гъвкавост и несъобразени с различните икономически условия в участващите страни¹.
- 3.11 Следва да се обмисли възможността Европейският социален фонд и структурните фондове да бъдат използвани за финансиране на участието на млади хора от по-слабо развити региони в действия за индивидуална мобилност с учебна цел, както и в стажове и практики в предприятия в други държави членки.
- 3.12 Комитетът насърчава активизирането на усилията за по-добро събиране и анализ на данните, особено във връзка с пригодността за заетост, социалното измерение, ученето през целия живот, преносимостта на стипендиите и заемите, и общото качество и въздействие на мобилността; той предлага да се въведе последваща оценка на придобития по време на мобилността опит. Тези данни ще са от полза за наблюдението на изпълнението на програмата и ще дадат възможност за активни ответни мерки при евентуални промени.
- 3.13 Комитетът потвърждава подкрепата си за предвиденото повишаване на ефективността на ресурсите по линия на програмата и ограничаване на припокриването и разпокъсаността на сегашните действия; с оглед на това приканва по принцип към по-широко обсъждане на този въпрос и към преразглеждане на всички съществуващи програми под шапката на Европейската комисия, чиито цели съответстват изцяло или частично на предложената програма. Така например програмата „Еразъм за млади предприемачи“, която се финансира частично от Комисията, се администрира отделно, въпреки че може да допринесе за постигане на целите, формулирани в „Еразъм за всички“.
- 3.14 Настоящото разпределение на средствата, посочено в член 13, параграф 3 (Бюджет), не е достатъчно ясно. Комитетът предлага увеличение на процента, отпуснат за сътрудничество за иновации и добри практики, тъй като повечето анализи, проведени при предишните етапи на програмите за учене през целия живот, показаха, че институционалното сътрудничество е изключително икономически ефективно.

¹ SEC(2011) 1402 final, COM(2011) 788 final.

4. Действия в областта на образованието и обучението

- 4.1 ЕИСК приветства отпускането на повече бюджетни средства за професионално образование и обучение. Препоръчва се обаче в програмата да бъде определена ясна цел, за да се допринесе за постигането на критерия за ПОО: „До 2020 г. средно поне 6 % от хората на възраст между 18 и 34 години в ЕС с квалификация за първоначално професионално образование и обучение следва да са преминали през свързан с първоначалното ПОО период на следване или обучение в чужбина (в т.ч. учебни стажове), с минимална продължителност от две седмици (10 работни дни) или по-малко, ако това е съответно документирано от Европас“². Освен това част от бюджета би следвало да се заделя за насърчаване на програми за обучение на практиканти.
- 4.2 С оглед на този критерий са необходими специални усилия за преодоляване на практическите, техническите и правните пречки пред мобилността с учебна цел, за да се подпомогне изпращането и приемането на персонал в малките и средните предприятия и да се повиши стойността на тяхната ангажираност с мобилността на обучаващите се работници и стажантите. Предвид мащаба и обхвата на дейностите в този сектор и констатациите в *Оценката на въздействието върху действията в областта на образованието и обучението*³, Комитетът предлага да се обмисли дали предложеният понастоящем минимален размер от 17 % на отпуснатите за ПОО средства е достатъчен.
- 4.3 ЕИСК също така предлага обучаващите се работници и стажантите да се обособят в отделна целева група в рамките на програмата. Това ще спомогне за изпълнението на новите политически ангажименти за насърчаване на стажовете и ученето в процеса на работа като мярка срещу високата безработица сред младежите.

² Заключение на Съвета относно критерий за мобилността с учебна цел, 3128-о заседание на Съвета по образование, младеж, култура и спорт, 28-29.11.2011 г.

³ Професионалното образование и обучение (ПОО) в рамките на подпрограмата „Леонардо да Винчи“ подпомага развитието на процеса от Копенхаген и прилагането на системите за качество за ПОО, и предоставя уникални възможности за интернационализация, мобилност и иновации в сферата на ПОО.

- 4.4 ЕИСК би искал да подчертае слабото участие на възрастните в процеса на учене през целия живот и ниското равнище на уменията и квалификацията на голям брой възрастни в Европа⁴. За да се постигне целта на „ЕСЕТ 2020“, която предвижда „най-малко 15 % от възрастните да участват в процесите на учене през целия живот“⁵, са необходими силни структури, доставчици на услуги, методология, персонал и подходящи условия в областта на образованието за възрастни в цяла Европа. Образованието за възрастни трябва да бъде поле за активно европейско гражданско участие, което може да бъде доразвито и насърчено със силна програма в сферата на образованието за възрастни.
- 4.5 Важен е фактът, че то ще има тясна връзка с професионалното образование и обучение, но все пак е необходим отделен поток за обучението за възрастни като начин за справяне с предизвикателствата, посочени в параграф 4.4. С оглед на това Комитетът предлага да се обмисли възможността образованието и ученето за възрастни да бъдат запазени като отделен сектор в рамките на предложената програма.
- 4.6 Макар че се приветства предложеното увеличение на бюджета за образование за възрастни, минималният размер на отпуснатите за този сектор средства, равняващ се на 2 %, изглежда неподходящ с оглед на застаряването на населението в Европа и необходимостта от повишаване на участието на възрастните в процеса на учене през целия живот. Предвид факта, че секторът на образованието за възрастни е много обширен и обхваща широк кръг от социални предприятия, следва да се обмисли по-голямо увеличение.
- 4.7 Що се отнася до образованието и ученето за възрастни, програмата би следвало да допринесе в по-голяма степен за прилагането на *обновената европейска програма за учене за възрастни*⁶. Оказвайки подкрепа на тази програма, „Еразъм за всички“ ще получи реална възможност да насърчи напредъка и позитивната промяна в ученето за възрастни, изразяваща се в по-голяма самоувереност, участие, активност, креативност, лично развитие и пригодност за заетост на много европейски граждани.
- 4.8 Както семинарите „Грундвиг“, така и доброволческите дейности за хора в напреднала възраст, дадоха възможност на много хора, които иначе не биха имали този шанс, да участват в европейски програми. Предвид ползите от тези дейности ЕИСК изтъква необходимостта да се запазят равните възможности на възрастните учащи се за участие в схеми за мобилност и доброволческа дейност.

4 COM(2007) 558 final

5 http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc34_en.htm.

6 Резолюция на Съвета относно обновената европейска програма за учене за възрастни (16743/11), 17.11.2011 г.

- 4.9 Комитетът счита, че програмата е безценен инструмент за постигане на целта на процеса от Барселона за мобилност на студентите⁷, която беше формулирана и от Съвета на Европейския съюз⁸: „до 2020 г. най-малко 20 % от дипломираните се в европейското пространство на висше образование да са учили или да са преминали обучение в течение на някакъв период в чужбина“. ЕИСК обаче отбелязва, че размерът на безвъзмездните средства за индивидуална мобилност трябва да бъде преразгледан, за да могат хората в неравностойно положение да имат равни възможности за участие в схеми за мобилност.
- 4.10 Насърчава се по-нататъшното разработване на съвместни програми и съвместни степени в рамките на Европейското пространство на висше образование (ЕПВО), тъй като те могат да привлекат вниманието върху националните правила и законодателни разпоредби, които възпрепятстват мобилността, както и да повишат общото качество на образованието и да дадат тласък на международното институционално сътрудничество.
- 4.11 Синхронизирането на системите за признаване на придобитите по-рано знания с Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS) и прилагането на Европейската система за кредити в професионалното образование и обучение (ECVET) на базата на подход, основан на резултатите от ученето, е жизненоважно за успешното постигане на целта на процеса от Болоня за мобилност на студентите и за гарантирането на качеството на схемите за мобилност и на образованието и ученето като цяло. ЕИСК отбелязва, че редица страни не са обвързали ECTS и ECVET с резултатите от ученето и че целта за осигуряване на равни възможности за всички не е постигната. С оглед на това следва да се обмислят спешни действия за утвърждаване на ECTS и ECVET като общи инструменти в ЕС, с които да се осигури прозрачност на квалификациите както за студентите, така и за работодателите.
- 4.12 Комитетът би искал също така да подчертае, че е необходима непрекъсната координация на европейско равнище, за да се помогне на държавите членки да приемат мерки, които да позволят всички нови квалификационни документи да съдържат ясно указване – посредством националните квалификационни системи – на съответното ниво на Европейската квалификационна рамка. Тъй като очевидно тази цел⁹ няма да бъде постигната до официалния краен срок през 2012 г., са необходими допълнителна координация и действия, за да се ускори прилагането на Европейската квалификационна рамка (ЕКР).

⁷ Комюнике от конференцията на европейските министри, отговарящи за висшето образование, Leuven и Louvain-la-Neuve, Белгия, 28-29 април 2009 г.

⁸ Заключение на Съвета относно модернизацията на висшето образование, 3128-о заседание на Съвета по образование, младеж, култура и спорт, 28 - 29.11.2011 г.

⁹ Препоръка на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Европейска квалификационна рамка за обучение през целия живот (2008/С 111/01), 23.4.2008 г.

- 4.13 ЕИСК предлага да се отдаде по-голям приоритет на мобилността на персонала, която допринася значително за по-доброто качество на образователните програми и за по-ясно изразената международна ориентация на институциите. Комитетът настоява за по-тясно сътрудничество с държавите членки за премахване на пречките пред мобилността на персонала, свързани със социалноосигурителните системи, пенсионното осигуряване и признаването на професионалните квалификации.
- 4.14 Във връзка с това, което ЕИСК заяви в становището си относно инициативата „Младежта в действие“¹⁰, Комитетът настоява за по-подробно описание на предложената схема за отпускане на заеми на студенти, които учат за магистърска степен в друга страна от ЕС, за да се гарантира, че процедурата за отпускане на заеми е добре обмислена и че младите хора са информирани за нея, тъй като е важно да се избегне, доколкото е възможно, прекомерното им задлъжняване. Взимайки предвид усилията за въвеждане на предложената схема за отпускане на заеми, следва да се гарантира, че тези заеми са привлекателни и достъпни (особено за студентите в неравностойно положение), за да се осигури достъп на всички потенциални кандидати за заем, които според оценките наброяват 331 100 студенти.
- 4.15 В допълнение Комитетът отправя искане да се направи оценка на всички възможни последици от предложената схема за отпускане на заеми, включително на въздействието върху националните и регионалните системи за финансово подпомагане и върху размера на таксите за обучение във висшите учебни заведения. Резултатите от тази оценка следва да бъдат възможно най-широко разгласени.
- 4.16 В допълнение към предложената схема за отпускане на заеми, ЕИСК отправя искане към институциите на Европейския съюз да окажат допълнителна подкрепа на усилията на държавите членки чрез своите политики, за да гарантират пълната преносимост на националните стипендии и заеми в целия ЕС, насърчавайки мобилността и осигурявайки пълен достъп до мобилност и образование.

5. Действия в подкрепа на младежта

- 5.1 ЕИСК изтъква ефективността на сегашната програма „Младежта в действие“¹¹. Според оценките „Младежта в действие“ ще предостави на близо 1 000 000 млади европейци шанса да получат неформално образование и възможности за мобилност; очевидно е, че с подкрепата си за младежките организации сегашната програма оказва трайно въздействие върху младите европейци. С оглед на това може да се каже, че въздействието на „Младежта в действие“ върху младите европейци е по-голямо от това на която и да било друга програма на ЕС, което не е достатъчно добре отразено в предложението.

¹⁰ ОВ С 132/55, 3.5.2011 г.

¹¹ SEC(2011) 1402 final, (COM(2011) 788 final.

- 5.2 Комитетът изразява безпокойство от факта, че настоящото предложение не осигурява равно третиране на бенефициерите и затруднява достъпа на младите хора в неравностойно положение, които понастоящем могат да кандидатстват по програмата „Младежта в действие“ чрез малки и местни младежки организации.
- 5.3 ЕИСК счита, че в рамките на програмата следва да се даде по-голям политически и финансов приоритет на младежта и на политиката в тази сфера предвид големия брой свързани с младежта цели в стратегиите „Европа 2020“ и „ЕСЕТ 2020“ и в рамките на европейското сътрудничество по въпросите на младежта (2010–2018 г.), както и във водещи инициативи като „Младежта в движение“ и Програмата за нови умения и работни места.
- 5.4 Предвид обхвата и мащаба на дейностите и броя на участниците в сегашната програма „Младежта в действие“, както и възможността за участие на хора от групи в неравностойно положение, Комитетът настоява да се помисли отново дали предложеният минимален размер на отпуснатите за младежта средства, равняващ се на едва 7 %, ще гарантира постигането на целите в тази сфера, а в рамките на програмата да се изготви отделна подпрограма за действия в подкрепа на младежта с подходящ бюджет. Подобен подход вече беше предложен в становището на Комитета относно инициативата „Младежта в движение“¹². Всички настоящи поддействия по програмата „Младежта в действие“ би следвало да се запазят.
- 5.5 Комитетът подчертава, че понастоящем програмата „Младежта в действие“ подпомага дейности, които иначе не биха получили подкрепа от алтернативни източници на финансиране, и че тя е един от основните източници на финансиране на проекти за младежта. Това важи в особена степен за малките и местните/регионалните организации. Липсата на такава подкрепа би могла да има сериозни негативни последици за тази сфера в Европа. Ако това се случи, много младежки организации биха могли да загубят силната си европейска ориентация, тъй като именно европейските мрежи помагат на по-малките и местните организации да участват в европейски програми. Така възможност за участие ще имат само големите организации и институции, а местните, регионалните и малките организации ще бъдат поставени в неравностойно положение.
- 5.6 Комитетът отбелязва, че програмата би следвало да допринесе в по-голяма степен за прилагането на *член 165, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз*: „насърчаване на развитието на младежкия обмен и обмена на социално-образователни инструктори и насърчаване на участието на младите хора в демократичния живот на Европа“.

¹² ОВ С 132/55, 3.5.2011 г.

6. Мерки във връзка с демографските промени

За финансовия период 2014-2020 г. ЕИСК предлага отделна програма за подпомагане с наименованието „Поколенията в действие“. Диалогът между поколенията се насърчава от много програми и предложения в области като активния и здравословен живот на възрастните хора, във връзка с въпросите на устойчивото развитие (с оглед на устойчив начин на живот), енергийната ефективност и др.

ЕИСК е убеден, че мобилността както на младите, така и на възрастните хора укрепва взаимното уважение и допринася за социалното сближаване и за общата отговорност за европейските ценности.

Брюксел, 29 март 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson
